

Zeitschrift: Annalas da la Societad Retorumantscha

Herausgeber: Societad Retorumantscha

Band: 113 (2000)

Artikel: Situaziun e problems actuals dil DRG : (adattan alla situaziun dalla primavera 2000)

Autor: Giger, Felix

DOI: <https://doi.org/10.5169/seals-236568>

Nutzungsbedingungen

Die ETH-Bibliothek ist die Anbieterin der digitalisierten Zeitschriften auf E-Periodica. Sie besitzt keine Urheberrechte an den Zeitschriften und ist nicht verantwortlich für deren Inhalte. Die Rechte liegen in der Regel bei den Herausgebern beziehungsweise den externen Rechteinhabern. Das Veröffentlichen von Bildern in Print- und Online-Publikationen sowie auf Social Media-Kanälen oder Webseiten ist nur mit vorheriger Genehmigung der Rechteinhaber erlaubt. [Mehr erfahren](#)

Conditions d'utilisation

L'ETH Library est le fournisseur des revues numérisées. Elle ne détient aucun droit d'auteur sur les revues et n'est pas responsable de leur contenu. En règle générale, les droits sont détenus par les éditeurs ou les détenteurs de droits externes. La reproduction d'images dans des publications imprimées ou en ligne ainsi que sur des canaux de médias sociaux ou des sites web n'est autorisée qu'avec l'accord préalable des détenteurs des droits. [En savoir plus](#)

Terms of use

The ETH Library is the provider of the digitised journals. It does not own any copyrights to the journals and is not responsible for their content. The rights usually lie with the publishers or the external rights holders. Publishing images in print and online publications, as well as on social media channels or websites, is only permitted with the prior consent of the rights holders. [Find out more](#)

Download PDF: 18.04.2026

ETH-Bibliothek Zürich, E-Periodica, <https://www.e-periodica.ch>

Situaziun e problems actuals dil DRG

(adattau alla situaziun dalla primavera 2000)

Felix Giger

Ord igl Institut dil DRG dat ei enzacontas bunas novas da rapportar ed enzacontas meins bunas. Lein entscheiver cun las bunas.

Dapi igl emprem da schaner 2000 secumpona l'equipa da redacziun da 4 redactors, 1 redactura, 2 secretarias e 2 documentalistas, pia da 9 persunas che occupan in total da 6,8 plazzas. A quei diember ein d'aschuntar entginas forzas auxiliaras engaschadas ad ura duront igl onn ora. Quellas han lavurau ils davos onns rodund 1700 uras ad onn ed ein actualmein occupadas per gronda part cun la digitalisaziun dalla fototeca. Aschi gronda ei la redacziun mai stada dapi la fundaziun dil DRG igl atun 1904.

Il november digl onn vargau havein nus tarmess il fascichel 137 cun ils cavazzins LANTSCHETTA I – LASCHAR als abbonents. Cun quei ein publicai dapi il 1939, igl onn dalla publicaziun digl emprem fascichel, en tut 9 toms ed 8 fascichels cun in total da 7'432 paginas text e 389 paginas indices. Cun la lavur da redacziun essan nus in tec pli avanzai: leu essan nus arrivai allas scatlas 295–300 cun la gruppa d'artechels LEONARD – LICHAR. Redigius alla fin ei material per ca. 3–4 fascichels (138–141).

Cun la finiziun dil tom 8 il fenadur 1991 ha nossa anteriura stamparia, la Winterthur SA, serrau sia partiziun da cumposiziun a maschina, la quala ella haveva manteniun ils davos onns mo pli per la stampa dil DRG. La SRR ei stada davon la situaziun da stuer tschercar in'otra stamparia che havess luvrau alla veglia ni da prender en mira l'elecziun d'ina tecnica pli moderna. Per ventira ei la SRR sedecidida per la tecnica lu fetg giuvna dil schinumnu Desktop-Publishing. Havessen nus sedecidiu per la fotocumposiziun, da quei temps aunc «moderna» – nus havevan ina offerta corrispudenta – havessen nus elegiu ina tecnica moribunda. La firma che ha giu fatg a nus l'offerta per la fotocumposiziun ha mess la maschina avon dus onns tier il fier veder.

L'introducziun dil computer en la redacziun dil DRG ei sefatga en duas etappas. Igl emprend ha ei settractau da digitalisar la lavur da redacziun e la publicaziun; en ina secunda fasa havein nus elavurau enzacontas bancas da datas sco agid per la redacziun. Suenter che nus havein giu sligiau ils problems dalla creaziun dils segns specials, ha l'equipa da redacziun saviu prender cumiau da pupi e rispli l'entschatta matg 1992 e redeger naven da lu ils artechels directamein al computer en ina fuorma tecnicamein gia madira per la stampa resp. la luminaziun.

Dapi il matg 1993 ein cumpari entochen oz 21 fascichels (117-137) resp. 1344 paginas. Quei fa in intragliauter da 3 fascichels resp. 192 paginas per onn. Quei ei ina pulita cefra, sche nus tenin quen che la formaziun dalla giuvna equipa da redacziun ei sefatga en quei temps e che nus vein giu da bandunar la stad dil '96 las localitads alla Rohanstrasse 5 e bardigliar l'entira documentaziun alla Ringstrasse 34. Ina buna part da quella prestaziun va a quen dil computer che fa la lavur per in bionton pli sempl.

Grazia alla digitalisaziun ein ils cuosts externs per la stampa e ligiadir d'in fascichel da 64 paginas en in'ediziun da 1000 exemplars sebbassai da rodund 28'000.- frs. ils onns 1986-1991 ad oz ca. 8'000.- frs.

Dapi questa primavera possedein nus igl E-Mail ed ina vetrina egl Internet.

Ils plans per il futur: Terminar la programmaziun ed endataziun dallas bancas da datas. In grond giavisch fuss la digitalisaziun dil questiuari fundamental Melcher/Pult. El cumpeglia ca. 80'000 paginas format A4 ed exista sin film. Sch'ils redactors pudessan clamar quel directamein sin lur moniturs, fuss quei ina gronda levgera e schurmiegiass il pupi original ch'entscheiva a sedecumponer. Mo per il proxim futur vegn quei strusch ad esser pusseivel, perquei che quella banca suletta pretendess ina memoria da ca. 40 GB. Realisabla ei denton la digitalisaziun dils toms 1-8 e la publicaziun ensemen cun autras datas interessantas sco la biblioteca e la fototeca sin CD-Rom.

Quei fuss stau las bunas novas. Ed ussa las meins bunas!

La publicaziun dad intragliauter 3 fascichels ad onn se presenta pulit, silmeins all'emprema egliada.

La redacziun ha denton giu gia d'uriala la ferma impressiun ch'ella s'avonzi mo plaun en las scatas, malgrad che nus essan seconcentrai ils davos diesch onns ton sco exclusivamein sin la redacziun. Nus havein remarcau che nos artechels vegnan adina pli liungs. Ina raschun per quei fatg ei senza dubi il computer che facilitescha la lavur enormamein; in'otra raschun ei il carschament dil material ils davos 20 onns. Ensemen cun l'idea da basa ch'il DRG stoppi esser in thesaurus che cuntegni praticamein tut, la tenuta monografica manifestada gia baul en numerus artechels e la rafinaziun adina pli gronda dalla presentaziun dil material ha quei schendrau in complex da cumportaments redacziunals che ha menau ad artechels d'ina dimensiun absolutamein inacceptabla. Suenter ils artechels IR, LÀ, LASCHAR essan nus stai madirs da far in sempel quen: Els 47 onns denter 1939 e 1985, q.v.d. tochen e cun il tom 7 han ins redigiù 235 scatas resp. 5500 paginas resp. ca. 430'000 cedels (ni ca. 78 cedels per pagina). Quei fa ina elavuraziun da 9000 cedels resp. 5 scatas per onn, presentadas sin 117 paginas. Ils 12 onns denter 1986 e 1997 havein nus redigiù ils toms 8 e 9, q.v.d. 36 scatas resp. 1'470 paginas ed elavurau 62'000 cedels. Quei fa per onn 3 scatas, 122,5 paginas e ca. 5'150 cedels, q.v.d. mo 42 cedels per pagina. Cun auters plaid: nus essan vidlunder da dubliar la dimensiun dil DRG! Ed ussa savessen nus quintar vinavon. En las ca. 600 scatas ch'ei aunc da redeger secattan ca. 900'000 cedels. Jeu laschel ussa quintar Vus, tgei che quei dat, sche nus redigin mo 5000 cedels ad onn e nua che nus mein a finir.

Sche nus fagein vinavon aschia il proxim tschentaner, sche vegn il DRG ad esser alla fin igl onn 2067 e dumbrar 17'650 paginas dapli che quei ch'el dumbra oz, adina cun la cundiziun fetg pauc probabla ch'ei semidi nuot en quels 67 onns: ni il diember dils redactors, ni la prestaziun, ni la dimensiun dil material. Il DRG vegn ad haver lu 32 toms dad 800 paginas. Ina biala retscha, ina memia biala retscha! Nus vein motivs da temer ch'el vegni mai ad arrivar a quei punct. Per esser sincers stuein nus dir ch'ils onns 1986-1992 ein stai quels nua che la redacziun ei stada restrenschiada sin 2 persunas, per temps schizun mo sin 1, e nua che la digitalisaziun e la scolaziun dalla giuvna redacziun ha consumau in considerabel temps da lavur. Mo quei expliche-

scha per dabia buca tut, oravontut buca la cefra d'elavuraziun da mo 42 cedels per pagina!

Sche nus alzein quella cefra sin 80 cedels (a cundiziun ch'il material resti il medem), sesbassan las paginas da redeger sin 11'250. Sche nus quintein cun ina publicaziun da 200 paginas annualas en media, sche vonzan 56 onns da lavur. Il DRG vegn ad haver contonschiu igl onn 2055 il diember acceptabel da 25 toms. Cun quei ei la via d'encaminar indicada: alzar l'elavuraziun sin in minimum dad 80 cedels per pagina cun mesiras rigurusas da scursanida e concentraziun e calar d'excerptar per in tschuppel onns.

La redacziun ha elavurau strategias da scursanir e concentrar ils artechels. Igl artechel LASCHAR havein nus scursaniu da 150 sin 75 paginas el manuscret. El occupescha ussa rodund 30 paginas dils fascichels 137/138. Sche las mesiras da scursanir portan ils fretgs giavischai ils proxims 3 onns, savein nus cuntinuar en quella moda, cass cuntrari eis ei da prender en mira mesiras aunc pli restrictivas. Il lectur vegn a remarcar las midadas probabel pér el decuors dils fascichels 141 e suandonts, essend ch'il spazi denter redacziun e publicaziun cumpeglia ca. 2-3 onns. Il material che vegn publicaus els dus proxims fascichels 138 e 139 ei vegnius redigius ils onns 1997/98.

Nus essan perschuadi che tuts ils abbonents e lecturs dil DRG approbeschan las mesiras per accelerar e segirar l'interpresa.